

การบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในศตวรรษที่ 21¹

สมหวัง ว่องไวไพศาล² และ ประเสริฐ อินทร์รักษ์³

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบการวิจัยเชิงพรรณนา โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในศตวรรษที่ 21 และ 2) เพื่อตรวจสอบผลยืนยันองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในศตวรรษที่ 21 การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 18 ท่าน ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้ประชากรในการวิจัย คือ สำนักงานเขตของกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 เขต การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง กำหนดขึ้นโดยใช้ตารางของเครจซ์และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1980, 605) ได้จำนวน 48 เขต โดยมีกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ฝ่ายบริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการเขต ผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มที่ 2 ฝ่ายปฏิบัติการ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์เขต ครูที่ทำหน้าที่วิชาการ กลุ่มที่ 3 ฝ่ายสนับสนุน ได้แก่ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หัวหน้าฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต รวมผู้ให้ข้อมูลจากสำนักงานเขต ๆ ละ จำนวน 6 คน รวมผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งสิ้นจำนวน 288 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในศตวรรษที่ 21 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบผลการวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบย่อย คือ 1) โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1.1) การบริหารจัดการโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 และ 1.2) การจัดกิจกรรมเสริมทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนในศตวรรษที่ 21 2) สมรรถนะสำหรับผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 2.1) คุณสมบัติสำหรับผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 และ 2.2) ทักษะการบริหารของผู้บริหาร

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในศตวรรษที่ 21” หลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามัธยมศึกษา มหาวชิราวุธวิทยาลัย

² นักศึกษาปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามัธยมศึกษา มหาวชิราวุธวิทยาลัย
ศิลปากร อีเมล somwang_070509@hotmail.com

³ อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาการบริหารการศึกษามัธยมศึกษา มหาวชิราวุธวิทยาลัยศิลปากร

ในศตวรรษที่ 21 และ 3) การควบคุมการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 2) องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นพหุองค์ประกอบ และมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีประโยชน์และถูกต้องครอบคลุมสอดคล้องกับทฤษฎี หลักการและแนวคิดตามกรอบการวิจัย

คำสำคัญ: การบริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21

School Administration under the Bangkok Metropolitan Administration in 21st Century⁴

Somwang Wongwaipaisal⁵ and Prasert Intarak⁶

Abstract

This research is a descriptive research using qualitative and quantitative methods. The purposes of study were: 1) To investigate the elements of school administration under the Bangkok Metropolitan Administration in the 21st century, and 2) To check the elements of school administration under the Bangkok Metropolitan Administration in the 21st century. Based on the qualitative method, 18 experts were interviewed. The population of this study was 50 district offices in Bangkok Metropolitan. The samples were 48 district offices determined by Krejcie and Morgan table (1970, 605). The respondents were divided into three groups: 1) Administration group comprising district directors and school administrators, 2) Operation group comprising supervisors and academic teachers, and 3) support group comprising the chairmen of the school board and the heads of district education in Educational Service Area Office. The subjects were 288 from 6 each Educational Service Area Office in 48 Area Offices. The research instruments were interview form and questionnaire. The statistics for analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and exploratory factor analysis.

The findings were as follows:

1) There were three main elements and four sub-elements of the school administration under the Department of Education Bangkok Metropolitan in the 21st century, namely, 1) Learning organization of school in 21st century, including 1.1) School administration in 21st century and 1.2) Skill for students; 2) Competencies

⁴ This article is a part of the dissertation entitled "School Administration under the Bangkok Metropolitan Administration in 21st Century" in Ph.D. in Educational Administration Program at School, Silpakorn University, Nakhon Pathom, Thailand

⁵ Ph.D. candidate in Educational Administration Program at Graduate School, Silpakorn University, Nakhon Pathom, Thailand. E-mail address: somwang_070509@hotmail.com

⁶ Assistant Professor, Ph.D. and advisor in Educational Administration Ph.D. Program at Graduate School, Silpakorn University, Nakhon Pathom, Thailand

of administrators, including 2.1) Qualification of Administrators, 2.2) Skills of administrators; and 3) Educational control.

2) The elements of school administration under the Department of Education Bangkok Metropolitan in the 21st century were multiple component and appropriate, possible, advantageous and accurate based on the theories, principles and concepts of the research framework.

Keyword: School Administration in 21st century

บทนำ

สภาพการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 นั้นครอบคลุมเวลาตั้งแต่ปี ค. ศ. 2001 – 2100 หรือ ปี พ.ศ. 2544 – 2643 โลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไม่แน่นอน องค์ความรู้เกิดการเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว ระบบสารสนเทศขยายตัวแบบระเบิดมนุษย์ได้รับกระแสใหม่ ๆ อย่างรอบทิศทาง ในขณะที่วัสดุและอุปกรณ์มีการพัฒนาการอย่างมากจน จิตวิญญาณอาจ นอกจากนั้นโลกยังสามารถเชื่อมโยงถึงกันได้ทั้งหมดในรูปแบบของเครือข่าย มนุษย์มีการเปลี่ยนวิถีของการดำเนินชีวิต งานเปลี่ยน ในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคแห่งความสุดโต่ง (Age of Extremity) เป็นยุคแห่งแกนอำนาจประชาชน (Panit, 2015, 5) ประเด็นการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 กับความเชื่อมโยงมาสู่ภาคการศึกษา (Education) ว่า ต่อไป ผู้บริหารการศึกษาจะถูกคาดหวังจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียสูงมากจากนี้จะพบกับความไม่แน่นอน การบริหารที่มีความซับซ้อนมากขึ้น การบริหารภายใต้ความขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม จำเป็นต้องได้รับการพัฒนา แนวคิดและฐานคติในยุคศตวรรษที่ 21 สรุปได้ คือ คน (People) เป็นสินทรัพย์ที่ควรค่าการรักษาและพัฒนา งาน (Work) เป็นแบบประสานความร่วมมือ อาศัยความรู้เป็นฐานเป็นงานโครงการ เทคโนโลยี (Technology) มีการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับระบบสังคมเพื่อให้เกิดการทำงานบนฐานความรู้ ภาวะผู้นำ (Leadership) อยู่ในทุกระดับขององค์กร เป้าหมายขององค์กร (Goals) มุ่งเน้นการสร้างคุณค่าให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม (Watchayanon, 2008, 12) กรุงเทพมหานครในฐานะที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบพิเศษ กำหนดโครงสร้างการบริหารกรุงเทพมหานครอย่างเป็นรูปธรรม มีฐานะที่เป็นนิติบุคคล มีการบัญญัติกฎหมายและระเบียบข้อบังคับหลาย ๆ ฉบับที่มีลักษณะเฉพาะ บังคับใช้ในเขตพื้นที่ของกรุงเทพมหานครเท่านั้น มีการจัดโครงสร้างของหน่วยงานตามแบบเฉพาะ การแบ่งพื้นที่การปกครองของกรุงเทพมหานคร ได้แบ่งออกเป็น 50 เขต จัดเป็น 6 กลุ่มใหญ่ๆ (Data center of Bangkok, 2015) เพื่อสะดวกต่อการบริหารและพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพทางกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม การแบ่งเขตการปกครองดังกล่าวเพื่อประโยชน์ต่อการปกครองนั้น ยังไม่สามารถครอบคลุมไปถึงการบริหารการศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร แนวโน้มของการแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาของกรุงเทพมหานคร จากการประชุมสัมมนานักวิชาการที่เกี่ยวข้องได้เสนอแนวทางในการแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาของกรุงเทพมหานคร ออกเป็น 6 เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานครจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างของการบริหารการศึกษาในพื้นที่ให้มีความสอดคล้องกับเขตพื้นที่การศึกษาใหม่ เน้นการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การบริหารการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานการศึกษา และกรุงเทพมหานครตามลำดับ ย่อมได้รับผลกระทบโดยตรงจากเหตุผลดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในศตวรรษที่ 21 เพื่อทราบองค์ประกอบ

ของการบริหารโรงเรียนในอนาคต นอกจากนั้นยังเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนหรือกำหนดนโยบายในการพัฒนาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในศตวรรษที่ 21
2. เพื่อตรวจสอบผลการยืนยันองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในศตวรรษที่ 21

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1.1 วิจัยเชิงอนาคต (EFR: Ethnography Future Research) โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 18 ท่าน นำประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ สังเคราะห์โดยการหาคำมีฐานและคำพิสัยควอไทล์ หาความสอดคล้องของประเด็นคำถามได้ประเด็นคำถาม 115 ข้อ

1.2 ศึกษาจากเอกสาร ตำรา เอกสารทางวิชาการ บทความที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 แล้วสรุปสังเคราะห์เป็นข้อมูล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) นำตัวแปรที่ได้มาสร้างเป็นกระทงคำถามได้จำนวน 135 ข้อ

1.3 ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ได้จากการศึกษาเอกสารและการทำวิจัยเชิงอนาคต มาสังเคราะห์ประเด็นที่ซ้ำกัน ได้ประเด็นคำถาม จำนวน 140 ข้อ แล้วจัดทำเป็นเครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย โดยการ Try out กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง พบว่า เครื่องมือการวิจัยมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.50 – 1.00 มีความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1970) มีค่า $\alpha = 0.991$

2. การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 48 เขต โดยมีผู้ให้ข้อมูล คือ กลุ่มที่ 1 ฝ่ายบริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการเขตและผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มที่ 2 ฝ่ายปฏิบัติการ ได้แก่ ศึกษาธิการประจำเขตและครูที่ทำหน้าที่วิชาการ กลุ่มที่ 3 ฝ่ายสนับสนุน ได้แก่ ประธานคณะกรรมการ

สถานศึกษาชั้นพื้นฐานและหัวหน้าฝ่ายการศึกษาเขต แต่ละสำนักงานเขตมีผู้ให้ข้อมูล 6 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 288 คน เพื่อการวิเคราะห์องค์ประกอบ ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) วิเคราะห์ค่าน้ำหนักของตัวแปร (Factor Loading) และตัวแปรบรรยายในแต่ละองค์ประกอบ

3. ยืนยันองค์ประกอบที่ได้โดยสอบถามความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้รวบรวมผลการวิจัย ประมวลข้อมูลการวิจัย และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในศตวรรษที่ 21 จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างแล้วจึงนำเสนอข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในศตวรรษที่ 21

1.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของตัวแปรเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในศตวรรษที่ 21 ผู้ให้ข้อมูล เป็น 3 กลุ่ม ผู้ให้ข้อมูล 288 คน ได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 47 ชุด จำนวน 282 คน คิดเป็นร้อยละ 98.60 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในศตวรรษที่ 21 โดยใช้ค่าเฉลี่ยมัธยฐานและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ $\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.665

1.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในศตวรรษที่ 21 โดยใช้การตรวจสอบค่า KMO and Bartlett's Test โดยค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (MSA) ถ้าค่า $KMO \geq 0.8$ แสดงว่าข้อมูลชุดนั้นสามารถใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบได้ดี จากการวิจัย พบว่า ข้อมูลที่เก็บได้มีค่า KMO เท่ากับ .961 แล้วจึงนำข้อมูลมาหาองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในศตวรรษที่ 21 ด้วยวิธีการสกัดปัจจัยแบบการวิเคราะห์องค์ประกอบหลักและหมุนแกนแบบตั้งฉากโดยใช้วิธีแวนเดอร์แมทซ์ เพื่อให้ตัวแปรกับองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันที่ชัดเจนขึ้น ใช้เกณฑ์การคัดเลือกตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) เท่ากับ 0.55 ขึ้นไปและมีจำนวนตัวแปรบรรยายในแต่ละองค์ประกอบนั้น ๆ ตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป ซึ่งพบว่า ได้ 3 องค์ประกอบ 70 ตัวแปร คือ องค์ประกอบที่ 1 มี 35 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 2 มี 31 ตัวแปร และองค์ประกอบที่ 3 มี 4 ตัวแปร หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบที่ 1 และ 2 มาวิเคราะห์องค์ประกอบโดยใช้การตรวจสอบค่า KMO and Bartlett's Test โดยไม่มีการกำหนดค่าน้ำหนักองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่ 1 มีค่า KMO เท่ากับ .971 และองค์ประกอบที่ 2 ค่า KMO เท่ากับ .972 แล้วจึงนำข้อมูลมาหาองค์ประกอบ ด้วยวิธีการสกัดปัจจัยแบบ

การวิเคราะห์องค์ประกอบหลักและหมุนแกนแบบตั้งฉากโดยใช้วิธีแวกซ์ พบว่า องค์ประกอบ 1 มี 2 องค์ประกอบย่อย คือ องค์ประกอบที่ 1.1 มี 20 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 1.2 มี 15 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 2 มี 2 องค์ประกอบย่อย คือ องค์ประกอบที่ 2.1 มี 20 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 2.2 มี 11 ตัวแปร โดยผู้วิจัยได้ตั้งชื่อองค์ประกอบทั้งหมด คือ องค์ประกอบที่ 1 โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย คือ 1.1 การบริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 และ 1.2 การจัดกิจกรรมเสริมทักษะที่จำเป็น สำหรับนักเรียนในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบที่ 2 สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร โรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย คือ 2.1 คุณสมบัติของผู้บริหาร ในศตวรรษที่ 21 และ 2.2 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบที่ 3 การควบคุม การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มี 4 ตัวแปร

การวิจัย เรื่อง การบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในศตวรรษที่ 21 ได้ ข้อค้นพบ โดยสรุปผลการวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1. องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ได้ว่า องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบย่อย คือ องค์ประกอบที่ 1) โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มี 2 องค์ประกอบย่อย คือ องค์ประกอบย่อย ที่ 1.1) การบริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 และองค์ประกอบย่อยที่ 1.2) การจัดกิจกรรม เสริมทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนในศตวรรษที่ 21, องค์ประกอบหลักที่ 2) สมรรถนะ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มี 2 องค์ประกอบย่อย คือ องค์ประกอบ ย่อยที่ 2.1) คุณสมบัติของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 และองค์ประกอบย่อยที่ 2.2) ทักษะ การบริหารสำหรับผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 และองค์ประกอบหลักที่ 3) การควบคุม คุณภาพการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ดังนั้น องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นพหุองค์ประกอบตามสมมุติฐาน โดยมี รายละเอียดดังต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 1 โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

องค์ประกอบย่อยที่ 1.1 การบริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 มีจำนวน ตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ 20 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading) อยู่ระหว่าง .561 - .754 มีความแปรปรวน (Eigen Value) เท่ากับ 11.500 และร้อยละ ของความแปรปรวน (Percent of Variance) เท่ากับ 32.585 จัดเรียงลำดับตัวแปร ตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้ 1) โรงเรียนมีการดำเนินการที่ สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการ โดยมีการกำหนดเป้าหมาย ผู้รับผิดชอบ และมอบหมายงานอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม 2) โรงเรียนมีการจัดระบบการบริหารจัดการ

ระบบงานภายในให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ว่าด้วยการกระจายอำนาจ 3) โรงเรียนมีการวัดผลและประเมินผลที่มีมาตรฐาน จากส่วนกลาง โดยเน้นการวัดความรู้ ความเข้าใจและทักษะกระบวนการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับแนวคิดและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 4) โรงเรียนมีการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนที่มุ่งสู่ความเป็นครูมืออาชีพเพียบพร้อมทั้งจิตวิญญาณของความเป็นครูและจรรยาบรรณวิชาชีพครู 5) โรงเรียนมีแผนยุทธศาสตร์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในยุคดิจิทัล (วิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ เทคโนโลยี สารสนเทศ ภาษา) 6) โรงเรียนมีการส่งเสริมในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารจัดการและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 7) โรงเรียนมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นแห่งศตวรรษที่ 21 8) โรงเรียนมีแผนยุทธศาสตร์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ไขปัญหา 9) โรงเรียนมีการนำผลการประเมินที่ผ่านมา มาศึกษา วิเคราะห์เพื่อปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ (Identity) จุดเน้น (Reorientation) ของโรงเรียน เพื่อรองรับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 10) โรงเรียนมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าในการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก มีการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษามูลค่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันในทุกขั้นตอน 11) โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอย่างเพียงพอ เกิดความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมและพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวคิด/ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 12) โรงเรียนมีการบริหารโครงการได้อย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ 4 ปี และ 1 ปี มีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลโครงการอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งมีการรายงานต่อสาธารณชนได้อย่างน่าเชื่อถือ 13) โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มสาระ โดยการเพิ่มเติมทักษะชีวิตและทักษะที่จำเป็นให้สอดคล้องกับพลวัตที่จะเกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 14) โรงเรียนสนับสนุนให้ครูผู้สอนมีการใช้เทคโนโลยีและข้อมูลสารสนเทศเพื่อเป็นเครื่องมือ/สื่อในการจัดการเรียนการสอน 15) โรงเรียนมีการพัฒนาองค์กรเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ทันยุค ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลงแห่งศตวรรษที่ 21 16) สถานศึกษามีการบริหารจัดการแบบพอประมาณ สร้างความสมดุลในการบริหารงานภายในโรงเรียน ไม่มุ่งเน้นงานไปอย่างใดอย่างหนึ่งมากเกินไป 17) โรงเรียนมีการวางแผนในอนาคตเกี่ยวกับงานด้านอาคารสถานที่ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งด้านกายภาพของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้มีความพร้อมไปกับพลวัตแห่งศตวรรษที่ 21 18) โรงเรียน มีการสร้างแบรนด์ (Brand) ของตนเองอย่างเป็นรูปธรรม จัดกิจกรรมเพื่อ

เสริมสร้างความจงรักภักดีของบุคลากรที่มีต่อสถานศึกษา 19) โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรภายในสถานศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการกำหนดตัวชี้วัดของคุณภาพการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา 20) โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Long-life Learning) ภายในโรงเรียนมีความยืดหยุ่น จัดสภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีความทันสมัย สามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา

องค์ประกอบย่อยที่ 1.2 การจัดกิจกรรมเสริมทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนในศตวรรษที่ 21

องค์ประกอบย่อยที่ 1.2 มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ 15 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading) อยู่ระหว่าง .494 - .799 มีความแปรปรวน (Eigen Value) เท่ากับ 10.704 และค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percent of Variance) เท่ากับ 30.581 จัดเรียงลำดับตัวแปรตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- 1) โรงเรียนสร้างเสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ทรงคุณค่า ทั้งเป็นพลเมืองไทย และพลเมืองโลกที่ดี ยึดมั่นในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่สอดคล้องกับระบบการปกครองในระดับสากล เพื่อรองรับพลวัตแห่งศตวรรษที่ 21
- 2) โรงเรียน มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ ริเริ่มสร้างสรรค์ กระบวนการที่จำเป็นสำหรับการเปลี่ยนแปลงตามพลวัตแห่งศตวรรษที่ 21 สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ไปผลิตนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้ด้วยตนเอง
- 3) โรงเรียนมีการสร้างเสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการพัฒนาทักษะชีวิต ให้มีความพร้อมทางด้านอาชีพ เหมาะสมกับศักยภาพของตนเอง และพลวัตแห่งศตวรรษที่ 21
- 4) โรงเรียนมีการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ รักการเรียนรู้ มีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Independent Study) สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้สอดคล้องกับพลวัตแห่งศตวรรษที่ 21
- 5) โรงเรียน มีแผนงานในการพัฒนาทักษะทางด้านสารสนเทศ การสื่อสารและด้านเทคโนโลยี ให้แก่ผู้เรียน ในแสวงหาความรู้ได้อย่างเหมาะสม ทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงแห่งศตวรรษที่ 21
- 6) โรงเรียนสร้างเสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการดูแลรักษาสุขภาพ พลานามัยของตนเองและผู้อื่นสอดคล้องกับการดูแลและสุขภาพอนามัยในระดับสากล มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในการสร้างความเสี่ยงที่มีผลต่อสุขภาพ
- 7) โรงเรียนมีการพัฒนาผู้เรียนให้มีระบบความคิดและมีกระบวนการคิด เคารพ สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีเหตุผลและมีวิจารณญาณ
- 8) โรงเรียน มีการสร้างเสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการพัฒนาทักษะด้านภาษา ให้มีความพร้อมทางการสื่อสาร มีทักษะด้านภาษาอย่างน้อย 2 ภาษา เพื่อพร้อมที่จะเข้าสู่ระดับสากล และพลวัตแห่งศตวรรษที่ 21
- 9) โรงเรียนมีการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่สอดคล้องกับพลวัตแห่งศตวรรษที่ 21
- 10) โรงเรียน สร้างเสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน และทุก ๆ ระดับ เพื่อรองรับกับพลวัตแห่งศตวรรษที่ 21 11) โรงเรียนมีการบริหารจัดการศึกษาที่เน้นกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ มีการบูรณาการการเรียนรู้ได้ทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน 12) โรงเรียนกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นมาตรฐานการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาเป็นหลัก มีการเสริมทักษะด้านวิชาการได้แก่ ทักษะทางสมอง ภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเสริมทักษะด้านการดำเนินชีวิต ทักษะชีวิต พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม เพื่อเตรียมผู้เรียนให้พร้อมรับกับสถานการณ์และพลวัตที่จะเกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 13) โรงเรียนมีแผนยุทธศาสตร์ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะสำคัญเพื่อการเรียนรู้ ได้แก่ 3 R (การอ่านออก การเขียนได้ การคิดเลขได้ 14) โรงเรียนมีการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) โดยให้ครูและบุคลากรทุกคนต้องเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีรูปแบบทางความคิดและวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีการเรียนรู้ที่เป็นทีมและมีความคิดที่เป็นระบบ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันทั้งภายในและภายนอกองค์กร 15) ผู้บริหารโรงเรียนมีความรับผิดชอบในฐานะเป็นหัวหน้าสถานศึกษา และกล้าตัดสินใจ แม้จะอยู่ในสถานการณ์ที่ยากลำบาก ภายใต้หลักการ มีส่วนร่วมของบุคลากรภายในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 สมรรถนะสำหรับผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

องค์ประกอบย่อยที่ 2.1 คุณสมบัติของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21

องค์ประกอบย่อยที่ 2.1 การบริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ 20 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading) อยู่ระหว่าง .609 - .729 มีความแปรปรวน (Eigen Value) เท่ากับ 11.250 และร้อยละของความแปรปรวน (Percent of Variance) เท่ากับ 36.613 จัดเรียงลำดับตัวแปรตามน้ำหนักองค์ประกอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้ 1) ผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร มีแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่กำหนดไว้ สามารถพัฒนาศักยภาพของบุคลากร สนับสนุนความก้าวหน้าของบุคลากร เพื่อเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงตามพลวัตแห่งศตวรรษที่ 21 2) ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรภายในองค์กร มีส่วนร่วมในความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษา 3) ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย มีความรับผิดชอบต่อบุคลากรภายในองค์กรรู้และรักษาสีทธิ และหน้าที่ทั้งตนเองและบุคลากรภายในองค์กรอย่างเสมอภาคกัน 4) ผู้บริหารโรงเรียนสามารถดำเนินกิจกรรมการบริหารจัดการอย่างมีหลักการ ที่เน้นกระบวนการบริหารเป็นปัจจัยสำคัญ มีการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ 5) ผู้บริหารโรงเรียนมีความสามารถในการปรับตัว มีความยืดหยุ่นและคล่องตัว ปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารจัดการให้เหมาะสมกับสถานการณ์

ที่เกิดขึ้นภายในองค์กร 6) ผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจ สามารถในการบริหารจัดการคนเก่ง เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลตามเป้าหมาย 7) ผู้บริหารโรงเรียน มีการพัฒนาตนเองและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากรเพื่อเตรียมพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในองค์กร 8) ผู้บริหารโรงเรียนมีทักษะในการบริหารจัดการบุคลากร สามารถบริหารจัดการบุคลากรภายในองค์กรบนความแตกต่างของวัฒนธรรมภายในองค์กรแบบพหุวัฒนธรรม ยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม (Cross – Cultural skill) และความเป็นปัจเจกของแต่ละบุคคล จนเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 9) ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรภายในองค์กร มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ เป้าหมายขององค์กรร่วมกัน มีเป้าหมายที่ชัดเจน ไปในทิศทางเดียวกัน และเข้าใจในการกิจตรงกัน 10) ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีทักษะรอบตัว และมีหลักการ วิธี แนวทาง เชี่ยวชาญในงานบริหารจัดการ ปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากร สามารถบริหารโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อองค์กร 11) ผู้บริหารโรงเรียนสามารถคัดเลือกบุคลากรได้เหมาะสมกับงานที่มอบหมาย สามารถรวมเอาความสามารถของบุคลากรเพื่อประโยชน์ในการการบริหารจัดการบุคคล 12) ผู้บริหารโรงเรียนสามารถบริหารงบประมาณแบบองค์รวม กระจายงบประมาณได้อย่างทั่วถึงและมีความคุ้มค่า 13) ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำ มีพฤติกรรมในการบริหารที่มีหลักการ มีความสามารถบริหารทีมงานที่ร่วมมือร่วมแรงกันดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร สร้างแนวคิดในการบริหารเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ 14) ผู้บริหารยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากร มีการโต้ตอบกับบุคลากรทั้งที่เป็นตัววาจาและลายลักษณ์อักษรภายในสถานศึกษาอย่างเปิดเผย เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาองค์กร 15) ผู้บริหารโรงเรียน เป็นผู้ที่น่าเชื่อถือ และสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้แก่บุคลากรทั้งภายในและภายนอก 16) ผู้บริหารโรงเรียนสามารถสร้างทีมงานและบริหารจัดการทีมงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดการ สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันทั่วทั้งที่และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดี 17) ผู้บริหารโรงเรียนสามารถแสดงบทบาทของตนเองได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง มีความเป็นธรรมชาติของนักบริหารที่อยู่ในจิตใจ เป็นผู้มียุทธศาสตร์ที่ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากร และเป็นที่ปรึกษาที่ดีแก่บุคลากร 18) ผู้บริหารโรงเรียนสามารถใช้หลักการ ที่เป็นเหตุเป็นผลในการคัดเลือกบุคลากรเพื่อมอบหมายงาน และสามารถพัฒนาผู้นำ และคัดเลือกผู้นำของกลุ่มงานได้อย่างเหมาะสมตรงตามความรู้ความสามารถของบุคลากร และสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ขององค์กร 19) ผู้บริหารโรงเรียนมีความพร้อมในการบริหารจัดการสิ่งท้าทายใหม่ๆ และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตอย่างคาดไม่ถึงในองค์กร มีการตอบสนองเชิงบวกในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคต 20) โรงเรียนมีการสร้างเครือข่าย เพื่อเชื่อมโยง

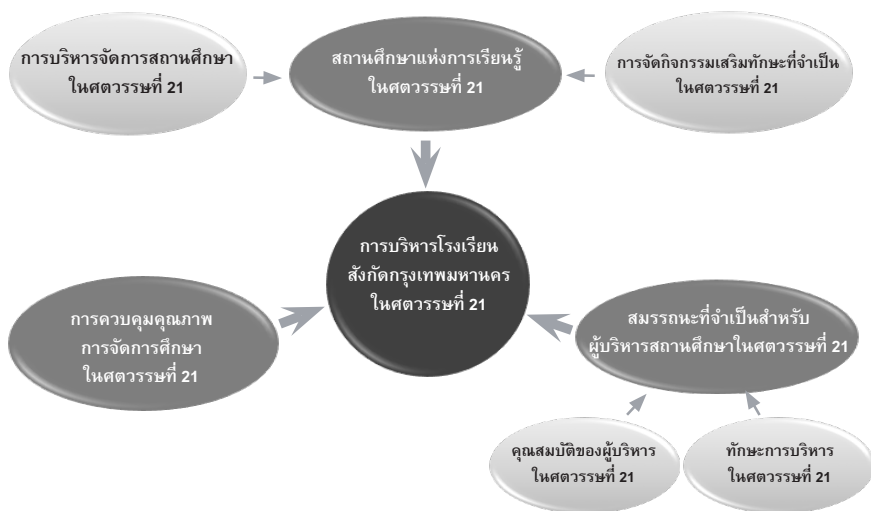
ข่าวสารอย่างทั่วถึง สร้างความสัมพันธ์กับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เปิดโอกาสให้ชุมชน ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม

องค์ประกอบย่อยที่ 2.2 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21

องค์ประกอบย่อยที่ 2.2 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ 11 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading) อยู่ระหว่าง .633 - .798 มีความแปรปรวน (Eigen Value) เท่ากับ 9.280 และค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percent of Variance) เท่ากับ 29.935 จัดเรียงลำดับตัวแปรตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยมีรายละเอียด ดังนี้ 1) ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและมีประสบการณ์ในการบริหารจัดการ มีแนวคิดที่จะพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ 2) ผู้บริหารโรงเรียนการบริหารงานแบบยืดหยุ่น กล้าปรับเปลี่ยนขอบข่ายงานโดยการเพิ่มหรือลดงาน ขอบข่ายการบริหารภายในได้อย่างเหมาะสมและทันต่อสถานการณ์ในศตวรรษที่ 21 3) ผู้บริหารโรงเรียนมีความทุ่มเท จริงจังจริงจัง เอาใจใส่ในหน้าที่ที่รับผิดชอบ และเอาใจใส่กับบุคลากรภายในโรงเรียนอย่างทั่วถึง 4) ผู้บริหารโรงเรียนมีการให้ขวัญกำลังใจ เสริมสร้างแรงจูงใจ แก่บุคลากร ในหลายรูปแบบทั้งทางตรงและทางอ้อม 5) ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณธรรม จริยธรรมสามารถบริหารงานบนพื้นฐานของความพอดีและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 6) ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะทางสังคม มีทักษะการเรียนรู้และสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ และมีทักษะในการแก้ไขปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ 7) ผู้บริหารโรงเรียนมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มองโลกในแง่บวก ปรับเปลี่ยนได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ และสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้น และสามารถมองหรือคาดการณ์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างสร้างสรรค์ 8) ผู้บริหารโรงเรียนมีความสามารถด้านการสื่อสารที่ดี มีระบบการสื่อสารที่ชัดเจนและมุ่งเน้นการถ่ายทอดนโยบายให้แก่บุคลากรภายในสถานศึกษา เพื่อให้การรับรู้ เข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติให้บรรลุผลร่วมกันได้ทุกกลุ่มงาน 9) ผู้บริหารโรงเรียนมีการสื่อสาร ถ่ายทอด ให้ความรู้ และทำความเข้าใจแผนยุทธศาสตร์มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนกลยุทธ์ และสามารถในการนำแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ตัวชี้วัดและเป้าหมายได้อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงแห่งศตวรรษที่ 21 10) ผู้บริหารโรงเรียนมีความเข้าใจในจุดเด่น จุดอ่อนของตนเองและผู้อื่น สามารถนำจุดเด่น จุดอ่อน ไปวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อการบริหารจัดการงานบุคคลได้เหมาะสมกับพลวัตแห่งศตวรรษที่ 21 11) ผู้บริหารโรงเรียน มีการบริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) สามารถใช้หลักนิติธรรม หลักแห่งคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่าได้อย่างสมดุลและเหมาะสม ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของพลวัตแห่งศตวรรษที่ 21

องค์ประกอบที่ 3 การควบคุมคุณภาพการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีรายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบที่ 3 การควบคุมคุณภาพการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ 4 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading) อยู่ระหว่าง .575 - .648 มีความแปรปรวน (Eigen Value) เท่ากับ 2.796 และค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percent of Variance) เท่ากับ 1.997 จัดเรียงลำดับตัวแปรตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้ 1) โรงเรียนสามารถการบริหารจัดการตนเอง ด้วยความเป็นเอกภาพ ด้วยการบริหารจัดการที่ดีโดยใช้หลักธรรมาภิบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารได้ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต 2) โรงเรียนมีแผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินการในการประเมินผลการจัดการศึกษา แล้วนำผลการประเมินที่ได้ มาทบทวนจัดลำดับความสำคัญ พิจารณาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปวางแผนใหม่ กำหนดเป็นเป้าหมายในการพัฒนาในครั้งต่อไป ตามวงจรคุณภาพ (PDCA) ได้อย่างเหมาะสม 3) โรงเรียนมีการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพทั้งที่เป็นเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ เน้นความคุ้มค่าและประหยัด จนเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร 4) โรงเรียนสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีการสร้างเครือข่ายชุมชน ที่มีโครงสร้างแบบเครือข่าย (Network structure) และมีเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Computer) เชื่อมโยงบุคลากรเข้าด้วยกันก่อให้เกิดเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ แสดงองค์ประกอบได้ตามแผนภูมิภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในศตวรรษที่ 21

ตอนที่ 2 ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในศตวรรษที่ 21

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในศตวรรษที่ 21 ว่ามีความเหมาะสม (Propriety standards) จำนวน 7 คน ความเป็นไปได้ (Feasibility standards) จำนวน 7 คน ความเป็นประโยชน์ (Utility standards) จำนวน 7 คน และมีความถูกต้อง (Accuracy standards) จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 100 สรุปได้ว่า การยืนยันองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน มีความเห็นว่า องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในศตวรรษที่ 21 มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และมีความถูกต้อง

อภิปรายผล

1. องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า มีองค์ประกอบหลักอยู่ 3 องค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบย่อย โดยเรียงลำดับตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Learning School in 21st century) ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย คือ 1.1) การบริหารจัดการโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 (School Administration in 21st century) และ 1.2) การจัดกิจกรรมเสริมทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนในศตวรรษที่ 21 (Skill for student in 21st century) **องค์ประกอบที่ 2 สมรรถนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 (Competencies of Administrator in 21st century)** ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย คือ 2.1) คุณสมบัติของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 (Qualification of Administrator in 21st century) 2.2) ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 (Skill of Administrator in 21st century) และ**องค์ประกอบที่ 3 การควบคุมคุณภาพการจัดการศึกษา (Quality Control for education in 21st century)** ซึ่งองค์ประกอบทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น มีความสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับ 1 ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

องค์ประกอบย่อยที่ 1.1 การบริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21

การวางแผนการบริหารจัดการโรงเรียนนับว่ามีความสำคัญมากในการเตรียมความพร้อมของโรงเรียน การสร้างความรู้ ความเข้าใจและความตระหนัก การรับรู้เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ร่วมกันของบุคลากรภายในสถานศึกษาทุก ๆ ฝ่าย เพื่อขับเคลื่อนแผนงานของโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และอาจมีปัจจัยอื่นๆ

หลายประการที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ โจนาธาน บอสตัน (Boston, 2015) ได้สรุปให้เห็นสาระสำคัญของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ไว้ ดังนี้ คือ 1) มองว่าการบริหารงานมีลักษณะที่เป็นสากล 2) ปรับเปลี่ยนจากการให้น้ำหนักความสำคัญที่เดิมมุ่งเน้นให้การควบคุมในเรื่องของผลผลิตและผลลัพธ์ 3) ให้ความสำคัญต่อการมอบอำนาจการควบคุมของหน่วยงานกลาง (Devolution of centralize power) ไปให้หน่วยงานผู้ปฏิบัติ 4) เน้นปรับเปลี่ยนโครงสร้างหน่วยราชการใหม่ให้มีขนาดเล็กลง 5) เน้นการแปรรูปกิจการของรัฐให้เป็นเอกชน (Privatization) และให้มีการจ้างเหมาบุคคลภายนอก (Outsourcing) 6) ปรับเปลี่ยนรูปแบบสัญญาว่าจ้างบุคลากรของภาครัฐให้มีลักษณะเป็นระยะสั้น 7) เลียนแบบวิธีการบริหารจัดการของภาคธุรกิจ 8) การสร้างแรงจูงใจและให้รางวัลตอบแทนในรูปแบบของตัวเงิน (Monetary incentives) มากขึ้น 9) สร้างระเบียบวินัยและความประหยัดในการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับ Natnapa Yawirat (2008) กล่าวไว้ในเรื่องแนวคิดการจัดการสมัยใหม่ เป็นการจัดการเชิงกลยุทธ์เนื่องจากการจัดการต้องมีการเพิ่มคุณค่า เพื่อให้องค์กรแข็งแกร่ง ส่วนชาวดีอีซี (Chowdhury, 2003) ได้กล่าวถึง ด้านกระบวนการว่า การบริหารจัดการต้องมีการเรียนรู้ว่า ความล้มเหลวในวันนี้สอนให้เราประสบความสำเร็จในวันหน้า เขาเน้น 4 เรื่องที่สำคัญ คือ 1) การให้ความรู้ถึงรากหญ้า (Grass-root education) 2) มีมาตรการเชิงป้องกัน (Fire Prevention) 3) มีการติดต่อโดยตรง (Direct interaction) และ 4) ปรับตัวตามยุค (Effective globalization) ส่วนสุมานาตรา, คริสโตเฟอร์ เอ. บาร์เลทท์ และ ปีเตอร์ มอแรน (Ghoshal, Christopher, Bartlett, & Moran, 1987, 43-53) กล่าวว่าไว้ว่าให้โยนกระบวนทัศน์เดิม ๆ ทิ้งไป และทดลองกับสิ่งใหม่ ๆ ที่ดีกว่า ประเด็นแรกเกี่ยวกับสังคมคือ บริษัทต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมด้วย มิฉะนั้นช่องว่างระหว่างเศรษฐกิจของบริษัทยักษ์และกฎเกณฑ์ของสังคม จะยิ่งเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ นั่นคือการกระทำที่สังคมไม่ยอมรับ ซึ่งจะไม่เกิดผลดีกับผู้ใด และ ซีเค พรฮาลาด (CK. Prahalad, 1986, 485-501) มีความเชื่ออย่างมากว่าเราต้องกลับมาทบทวนแนวทางและเครื่องมือการบริหารจัดการ นั่นคือ อำนาจโครงสร้าง ลำดับชั้น การควบคุม ความร่วมมือ ความเป็นเจ้าของ และแรงจูงใจ แนวคิดและเครื่องมือใหม่ ๆ จะเกิดขึ้น การเปลี่ยนแปลงจะเป็นนวัตกรรมพื้นฐานขององค์กร และองค์กรประกอบ 6 อย่างที่สำคัญในศตวรรษใหม่คือ 1) การมีประเด็นร่วม 2) ค่านิยมหลักและพฤติกรรมขององค์กร 3) การทำงานเป็นทีม 4) เสริมสร้างทักษะบุคลากร 5) มีความรวดเร็วในการตอบสนองและ 6) การใช้ทรัพยากรร่วมกันขององค์กรในการสร้างโอกาสใหม่ ๆ และปีเตอร์ โลเรนจ์ (Lorange, 2003) กล่าวว่าไว้ว่า การบริหารจัดการในศตวรรษใหม่จะใช้หลักพฤติกรรมศาสตร์ คือ เน้นที่การบริหารจัดการบุคลากรเป็นหลัก การเรียนรู้ที่เร็วขึ้น การทำงานเป็นทีมที่สมาชิกมีวัฒนธรรมแตกต่างกัน และ เจ. วิล ฟอพเพน (Foppen, 2003) ให้ความสำคัญกับการบริหารองค์กร และการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการ ว่าเป็นสองสิ่งที่สำคัญ ที่ทำให้ผู้จัดการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในโลกแห่งความซับซ้อน และ

ฮาร์มิต บูชิกี้ และ จอน อาร์. คิมเบอร์ลี (Bouchikhi & Kimberly, 2003) กล่าวว่าไว้ว่า องค์กรต้องเปลี่ยนแปลงสถานที่ทำงานให้เป็นแบบเฉพาะตัวเพื่อรองรับทั้งลูกค้าและพนักงาน แนวคิดในศตวรรษใหม่แทนที่จะบอกว่าลูกค้าต้องมาก่อน หรือบุคลากรต้องมาก่อน ต้องเปลี่ยนเป็นผู้ถือหุ้นลูกค้า และบุคลากรต้องมาก่อน และเดวิด คอนคลิน และ ลอร์เรนซ์ แทปปี้ (Conklin & Tapp, 2003) กล่าวว่าไว้ว่า ความสำเร็จขององค์กรในศตวรรษใหม่เกิดจากนวัตกรรมในองค์กรและเครือข่ายสมาชิกขององค์กร โครงสร้างองค์กรจะเป็นแบบกระจายอำนาจ ไม่เป็นลำดับขั้น ส่วนทางด้านปีเตอร์ เอฟ.ดริคเกอร์ (Drucker, 2014) กล่าวว่า การบริหารจัดการสำหรับศตวรรษที่ 21 โลกแห่งอนาคต ปัจจัยที่สำคัญที่สุดซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องสร้างขึ้นมาสสนับสนุนการทำงานของตน คือ การเพิ่มผลิตภาพของงานและแรงงานที่ใช้ความรู้ความสามารถในการทำงาน และถือว่าเป็นทรัพย์สินที่มีค่ามากที่สุดขององค์กรไม่ว่าจะเป็นองค์กรธุรกิจหรือองค์กรประเภทอื่นก็ตาม และ แฮร์รี แฮมเมล กับ บรีน (Hamel & Breen, 2007) กล่าวถึง การบริหารจัดการอนาคตว่า เป็นนวัตกรรมแตกต่างไปจากเดิม ๆ มีความสามารถอันเป็นลักษณะพิเศษเฉพาะตัวในการสร้างความได้เปรียบในระยะยาว และ Prat Kapajan & Somsak Kongtiang (2002, 21-22) กล่าวว่าไว้ว่า หลักการบริหารโรงเรียนมี 9 ประการ คือ 1) ความเข้าใจในการนำนโยบายไปปฏิบัติการ (Policy) 2) ใช้อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงาน (Authority) 3) มีความสามารถในการคาดคะเน และจัดทำแผนงาน (Planning) 4) ความสามารถในการจัดโครงสร้างและระบบงาน (Organizing) 5) ความสามารถในการจัดบุคลากรลงในหน่วยงาน (Staffing) 6) ความสามารถในการอำนวยการบริหาร การเป็นผู้นำ (Directing) 7) การร่วมมือประสานงาน ประชาสัมพันธ์ (Coordinating) 8) ความสามารถในการจัดทำรายงานประเมินผลการปฏิบัติงาน (Reporting) 9) ความสามารถในการจัดการควบคุมทรัพยากร ค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน (Budgeting) และ Chanchai Ajinsamajan (2007, 44-45) ได้กล่าวว่า หลักการบริหารการศึกษา แบ่งออกเป็น 1) การตั้งวัตถุประสงค์ (Purposing) การตั้งวัตถุประสงค์จะให้ทิศทางในการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย 2) การวางแผน (Planning) 3) การจัดองค์กร (Organizing) ประกอบด้วย โครงสร้างของหน่วยงานและกระบวนการขององค์กร ในฐานะเป็นโครงสร้าง เป็นรูปแบบของความสัมพันธ์ การจัดองค์การเป็นการกำหนดตำแหน่งของบุคลากรในการ

องค์ประกอบย่อยที่ 1.2 การจัดกิจกรรมเสริมทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนในศตวรรษที่ 21

การจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียน นับว่าเป็นหน้าที่หลักที่สำคัญในโรงเรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่จะส่งผลให้นักเรียนได้รับทักษะพื้นฐานที่จำเป็น มีปัจจัยพื้นฐานประกอบด้วย หลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ซึ่ง Wijan Panit (2015) ได้กล่าวถึงทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21

ดังนี้ สารวิชาหลัก (Core Subjects) ประกอบด้วย ภาษาแม่ และภาษาสำคัญของโลก ศิลปะ คณิตศาสตร์ การปกครองและหน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ โดยวิชาแกนหลักนี้จะนำมาสู่การกำหนดเป็นกรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) หรือหัวข้อสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยการส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาวิชาแกนหลัก และสอดคล้องกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เข้าไปในทุกวิชาแกนหลัก ดังนี้ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับโลก (Global Awareness) ความรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ (Financial, Economics, Business and Entrepreneurial Literacy) ความรู้ด้านการเป็นพลเมืองที่ดี (Civic Literacy) ความรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Literacy) ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม จะเป็นตัวกำหนดความพร้อมของนักเรียนเข้าสู่โลกการทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่ ความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา การสื่อสาร และการร่วมมือ ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ที่ทุกคนจะต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ การเรียนรู้ 3R x 7C ได้แก่ 3R คือ Reading (อ่านออก), (W) Riting (เขียนได้), และ (A) Rithmetics (คิดเลขเป็น) และ 7C ได้แก่

1. Critical Thinking and Problem Solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมี วิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา)
2. Creativity and Innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม)
3. Cross-cultural Understanding (ทักษะด้านความเข้าใจความต่าง วัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์)
4. Collaboration, Teamwork and Leadership (ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ)
5. Communications, Information, and Media Literacy (ทักษะด้าน การสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ)
6. Computing and ICT Literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร)
7. Career and Learning Skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้)

ส่วนด้านครูผู้สอน ฮาลเพลิน (Halpern, 1998, 449-455) ได้กล่าวถึง การพัฒนาทางวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 (21st Century Professional Development) ประกอบด้วย 1) จุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อการสร้างครูให้เป็นผู้ที่มีทักษะความรู้ความสามารถในเชิงบูรณาการ การใช้เครื่องมือและกำหนดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในชั้นเรียน และสร้างให้ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์และกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสม 2) สร้างความสมบูรณ์แบบในมิติของการสอนด้วยเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย 3) สร้างให้ครูเป็นผู้มีทักษะ

ความรู้ความสามารถในเชิงลึกเกี่ยวกับการแก้ปัญหา การคิดแบบวิจารณ์ และทักษะด้านอื่น ๆ ที่สำคัญต่อวิชาชีพ 4) เป็นยุคแห่งการสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพให้เกิดขึ้นกับครูเพื่อเป็นต้นแบบ (Model) แห่งการเรียนรู้ของชั้นเรียนที่จะนำไปสู่การสร้างทักษะการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ 5) สร้างให้ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถวิเคราะห์ผู้เรียนได้ทั้งรูปแบบการเรียนรู้ สถิติปัญหา จุดอ่อนจุดแข็งในตัวผู้เรียน เหล่านี้เป็นต้น 6) ช่วยให้ผู้ครูได้เกิดการพัฒนาความสามารถให้สูงขึ้นเพื่อนำไปใช้สำหรับการกำหนดกลยุทธ์ทางการสอน และจัดประสบการณ์ทางการเรียนได้เหมาะสมกับบริบททางการเรียนรู้ 7) สนับสนุนให้เกิดการประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างทักษะและเกิดการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ 8) แบ่งปันความรู้ระหว่างชุมชนทางการเรียนรู้โดยใช้ช่องทางหลากหลายในการสื่อสารให้เกิดขึ้น 9) สร้างให้เกิดต้นแบบที่มีการพัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

องค์ประกอบที่ 2 สมรรถนะสำหรับผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

องค์ประกอบย่อยที่ 2.1 คุณสมบัตสำหรับผู้บริหารในศตวรรษที่ 21

ซึ่งอธิบายได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนจะมีความสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำและมีคุณสมบัติที่ติดตัวของผู้บริหาร สามารถบริหารงานได้ด้วยศาสตร์และศิลป์ได้อย่างสมดุล ซึ่งสอดคล้องกับเจมส์ เอ็ม. คูเซส และ บาร์รี เอส. พอสเนอร์ (Kouzes & Posner, 2003) ได้กล่าวไว้ว่า “ผู้นำจะต้องมองไปในอดีตและสามารถมองไปในอนาคต” ซึ่งหมายถึง ผู้นำต้องทบทวนประสบการณ์ในอดีตเพื่อนำไปใช้ในอนาคต มีบทเรียน 7 ข้อที่พวกเขาคาดว่ายังคงใช้ได้ถึงศตวรรษที่ 21 คือ ผู้นำจะต้อง 1) มีความน่าเชื่อถือ 2) ใช้ระบบการนำในทุกระดับ 3) สร้างความท้าทาย 4) มุ่งเน้นอนาคต 5) ทำงานเป็นทีม 6) สร้างตำนานให้คนกล่าวถึง และ 7) ดูแลคนด้วยใจและอิงกาลิลส์ โฮล์มเบิร์ก และ โจนาส ริดเดอร์สตราเล (Holmberg & Ridderstrale, 2003) พูดถึงผู้นำในยุคดิจิทัลว่าต้องมีคุณสมบัติดังนี้ คือ มีนวัตกรรม มีความใฝ่ฝัน และมีความรู้สึก ด้านเชอร์เมอร์ฮอร์น (Schermerhorn, 2000) ได้สรุปคุณลักษณะของผู้บริหารที่เอื้อต่อการประสบความสำเร็จมีดังนี้ 1) การสื่อสาร (Communication) 2) ทีมงาน (Teamwork) 3) การบริหารตนเอง (Self-management) 4) ภาวะผู้นำ (Leadership) 5) ความคิดเชิงวิพากษ์ (Critical thinking) 6) ความเป็นมืออาชีพ (Professionalism)

องค์ประกอบย่อยที่ 2.2 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21

แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารควรมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นในการบริหารจัดการโรงเรียน นอกจากผู้บริหารจะมีทักษะด้านความสามารถแล้ว

การมีมนุษยสัมพันธ์ก็มีส่วนสำคัญอีกประการหนึ่งด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของเชอร์เมอร์ฮอร์น (Schermerhorn, 2005, 48) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารควรพัฒนาทักษะดังต่อไปนี้คือ 1) ทักษะด้านเทคนิค (Technical skill) 2) ทักษะด้านมนุษย์ (Human skill) 3) ทักษะด้านความคิด (Conceptual skill) สอดคล้องกับแนวคิดของบุญช่วย สายราม (2015) ได้สรุปเกี่ยวกับทักษะภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญจำนวน 10 ทักษะ ประกอบด้วย 1) ทักษะการสร้างทีมงาน 2) ทักษะการจัดการความขัดแย้ง 3) ทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ 4) ทักษะการตัดสินใจ 5) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ 6) ทักษะทางเทคโนโลยี/นวัตกรรม/ดิจิทัล 7) ทักษะการสื่อสาร 8) ทักษะการจูงใจ 9) ทักษะการมอบหมายงานและการสอนงานและ 10) ทักษะชีวิต

องค์ประกอบที่ 3 การควบคุมคุณภาพการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21

นับว่าเป็นกำกับดูแล และการตรวจสอบคุณภาพที่เกิดจากการบริหารการศึกษา รวมทั้งการนิเทศติดตาม การประเมินผลและการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข มีเกณฑ์การประเมินผลที่มีประสิทธิภาพในทางปฏิบัติให้ความเป็นธรรมทั่วกัน ซึ่งสอดคล้องกับ แฮรี แฮเมล กับบิลล์ กรีน (Hamel & Green, 2007, 43-45) ได้กล่าวถึง นวัตกรรมด้านการบริหารจัดการอยู่ที่กระบวนการจัดการว่า ได้แก่ การประเมินผลงานพนักงาน และการให้ค่าตอบแทน และ Noppadol Chaoayotin (1998, 188) กล่าวสรุปไว้ว่า การบริหารโดยระบบการควบคุมคุณภาพหรือกลุ่มคุณภาพ คือ กิจกรรมหรือกระบวนการแก้ไขปัญหาและควบคุมคุณภาพด้วยกลุ่ม ฉะนั้น การบริหารโดยระบบควบคุมคุณภาพหรือกลุ่มคุณภาพ หมายถึง กิจกรรมร่วมกันของกลุ่มพนักงานรวมตัวกัน โดยสมัครใจ เพื่อปรับปรุงและแก้ไข ปัญหาขององค์กร ทั้งนี้ ต้องไม่ขัดต่อนโยบายหลักขององค์กร กิจกรรมของ Q.C.C. แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) กิจกรรมที่สามารถวัดหรือคำนวณออกมาเป็นตัวเลขได้ ประกอบด้วย การเพิ่มผลผลิต การลดจำนวนของเสียของผลิตภัณฑ์ การลดจำนวนของลูกค้ายที่ส่งคืน เนื่องจากผลผลิตภัณฑ์ที่ส่งไปไม่ได้คุณภาพตามที่ลูกค้าต้องการ การลดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ลง 2) กิจกรรมที่สามารวัดหรือคำนวณออกมาเป็นตัวเลขได้ ได้แก่ ทำให้ความร่วมมือของพนักงานดีขึ้น ทำให้ขวัญและกำลังใจของพนักงานดีขึ้น ทำให้พนักงานมีความรับผิดชอบสูงขึ้น ลดความขัดแย้งในการทำงานลง และหลักการของวัฏจักรเดมิง (Deming Cycle) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอนด้วยกัน คือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผนที่จัดทำไว้ (Do) การตรวจสอบ (Check) การดำเนินการ (Action) กรณีที่พบว่า มีปัญหา เมื่อตรวจพบว่าเกิดปัญหาขึ้นในการดำเนินงาน จะต้องตรวจสอบหาสาเหตุของปัญหา เพื่อป้องกันไม่ให้อีกปัญหาเดียวกันเกิดซ้ำอีก

2. การยืนยันองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในศตวรรษที่ 21 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในศตวรรษที่ 21 ว่ามีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความเป็นประโยชน์ และมีความถูกต้องสอดคล้องกับทฤษฎี หลักการ แนวคิด ตามกรอบการวิจัย สอดคล้องกับ Nonglak Rerntong (2007, 179-180) โดยทุกท่านมีความเห็นว่าแต่ละองค์ประกอบมีความเหมาะสมมาก เพราะเป็นองค์ประกอบที่ครอบคลุมงานต่าง ๆ ภายในโรงเรียนและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม องค์ประกอบทุกตัวยังผลักดันให้การบริหารสถานศึกษาให้มีความเป็นสากล เท่าทันต่อเหตุการณ์ เนื่องจากมีกรอบการบริหารจัดการในหลายรูปแบบ ครบทุกด้านกระบวนการ ตั้งแต่การวิเคราะห์สถานการณ์ภายในและภายนอก สอดคล้องกับ Matawit Chaiyakitkamtom (2012) การวางแผนกลยุทธ์ มีการพัฒนาบุคลากรทั้งระบบ เพื่อการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย สถานศึกษาให้การสนับสนุนทั้งด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และงบประมาณ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมสร้างเสริม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 มีความเป็นไปได้มาก เพราะตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบมีการนำเสนออย่างมีหลักการ สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างง่าย องค์ประกอบทุกองค์ประกอบเป็นแนวทางพื้นฐานในการบริหารจัดการโรงเรียนจึงมีความเป็นไปได้ที่จะนำองค์ประกอบเหล่านี้ไปใช้ในการบริหารจัดการ องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในศตวรรษที่ 21 มีประโยชน์และมีความถูกต้อง ครอบคลุม เพราะตัวแปรทุกตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบเป็นแนวทางในการบริหารจัดการโรงเรียนอยู่แล้ว สามารถนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จได้ ควรมีการดำเนินการอย่างจริงจัง เป็นระบบ มีความต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระยะ ๆ จนเสร็จสิ้นภารกิจ แล้วจึงนำผลการประเมินที่ได้ มาวิเคราะห์ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขในการวางแผนการบริหารจัดการต่อไป สอดคล้องตามหลักการทฤษฎีของเดมมิง (Edward W., 1995) ได้แก่ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผนที่จัดทำไว้ (Do) การตรวจสอบ (Check) การดำเนินการ (Action)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. กรุงเทพมหานครควรนำสาระและองค์ประกอบที่ได้จากการวิจัยไปเป็นนโยบายในการบริหารคุณภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. กรุงเทพมหานครควรนำองค์ประกอบด้านสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนไปเป็นคุณสมบัติที่จะสอบคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ เพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในศตวรรษที่ 21 ครั้งนี้มีการต่อยอดและเกิดประโยชน์ในการบริหารจัดการ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ศึกษาโดยการทำวิจัยเชิงทดลอง โดยการนำองค์ประกอบที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ไปสู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษา
2. ศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในศตวรรษที่ 21
3. ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบเกี่ยวกับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในศตวรรษที่ 21

References

- Boston, J., Martin, J., Pallot, J., & Watson, P. (1996). **Public Management: The New Zealand Model**. Auckland: Oxford University Press.
- Chaiyajitkamton, M., (2012). **SWOT Analysis (การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร)** Pimlak. Bangkok: Pinkoaw Printing Offiice.
- Conbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Test* (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Prahalad, C. K. (1986). **Management 21C: Someday Well All Mange this way**. London : Financial Time Prentice Hall. pp. 485-501.
- Data center of Bangkok, (2015). **Model Management of Bangkok**. Retrieved on March 30, 2015, from http://203.155.220.230/m.info/bma_k/knw5.html
- Conklin, D., & Lawrence T. (2003). **Management : 21C**. Retrieved on April 22, 2015, from E-mail: maruays@Yahoo.com
- Deming, W. E. (1995). **Out of The Crisis**. USA: The Massachusetts Institute of Technology Center for Advanced Engineering Study.
- Dructer P. F. (2015). **Management Challenges** , Retrieved on October 20, 2015, from http://www.novabizz.com/NovaAce/Mange/Management_Challenges.htm#ixzz2zVSbnbz
- Edwards,TB. (1950). Measurement of some aspects of critical thinking. **Journal of Experimental Education**, 18, 263–278.
- Hamel, G. (2007). **The Future of Management**. Boston: Havard Business School Press.
- Halpern, D. F., (1998). Teaching critical thinking for transfer across domains: Disposition, skills, structure training, and metacognitive monitoring. **American Psychologist**, 53(4), 449–455.
- Bouchikhi, H., & Kimberly, J. R. (2003). **Management: 21C**. Retrieved on April 22, 2015, from E-mail: maruays@Yahoo.com
- Holmberg, I., & Ridderstrale, J. (2003). **Management 21C : Someday Well All Mange this way**. London: Financial Time Prentice Hall.
- Foppen, J. W. (2003). **Management: 21C**. Retrieved on April 22, 2015, from E-mail: maruays@Yahoo.com

- Kouzes, J. M., & Posner B. S. (2003). **Management: 21C**. Retrieved April 22, 2015, from E-mail: maruays@Yahoo.com
- Kapajan, P. & Kongtaing, S., (2002). **Principle and Philosophy of Educational (หลักและปรัชญาการบริหารการศึกษา)** Bangkok: Ramkhamheang University Printing.
- Lorange, P. (2003). **Management: 21C**. Retrieved on April 22, 2015, from E-mail: maruays@Yahoo.com
- Munkong, S. (2015). Quality Control Circle. Retrieved on May 30, 2015, from <http://qualitycontrolcircles.blogspot.com/2011/03/qcc.html>
- Rerntong, N. (2007). **Pattern of School Administration to be effectiveness**. Dissertation in Educational Administration Program at Graduate School, Silpakorn University, Nakorn Pathom, Thailand.
- Chowdhury, S. (2003). ed., **Management 21C : Someday Well All Mange this way**. London: Financial Time Prentice Hall.
- Sairam, B. (2015). **Administration and Education Improvement (การบริหารและพัฒนาการศึกษา)**. Mahasarakam University, Retrieved on January 20, 2015, from <http://www.gotoknow.org/posts/565807>
- Schermerhorn, J. R., Hunt, J. G., Osborn R. N. (2000). **Organizational Behavior**. New York : John Wiley&Sons Inc.
- Ghoshal, S., Bartlett, C. A., & Moran, P. (1987). **Management 21C: Someday Well All Mange this way**. London: Financial Time Prentice Hall. pp. 43 – 53
- Sonatanan, M. (2003). **Management: 21C**. Retrieved on April 22, 2015, from E-mail : maruays@Yahoo.com
- Wachayanon, N. (2008). **Competency – Based Approach**. Bangkok: Graffico System.
- Yawirat, N. (2010). **Modern Management (การจัดการสมัยใหม่)**. Bangkok: Soi Book center of Juralongkorn University.